

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય

વિરુદ્ધ

ગંગા રામ અને અન્ય

૨૫ ઓક્ટોબર, ૨૦૦૫

[એચ.કે. સેમા અને પી.પી. નાઓલેકર, ન્યાયમૂર્તિઓ]

ઈન્ડિયન પીનલ કોડ, ૧૮૬૦:

કલમો ૩૦૨/૩૪—પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓના પુરાવાના આધારે આરોપીઓની દોષસિદ્ધિ—આસપાસના કોઈ રહેવાસીની સાક્ષી તરીકે ઊલટતપાસ કરવામાં આવી ન હતી અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ સગા હતા તેવા કારણોસર હાઈકોર્ટ દ્વારા નિર્દોષ છુટકારો—તેની યોગ્યતા—કોર્ટે ઠેરવેલ કે: યોગ્ય નથી કારણ કે પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓની જુબાનીને તબીબી પુરાવા દ્વારા સમર્થન મળે છે—તેમની લાંબી ઊલટતપાસ કરવામાં આવી હતી પરંતુ તેમની મુખ્ય તપાસની જુબાનીને અવિશ્વસનીય ઠેરવે તેવું કશું જ બહાર આવ્યું ન હતું—

વધુમાં, આસપાસના રહેવાસી કે રાહદારીની સાક્ષી તરીકે ઊલટતપાસ ન થવાથી પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓની અન્યથા વિશ્વસનીય જુબાની કે જે કુદરતી છે અને વિશ્વાસ પ્રેરિત કરે છે તેને ફગાવી શકાય નહીં.

કલમ ૩૪—દેશી તમંચાથી સજ્જ બે આરોપીઓ અનુક્રમે સિંગલ બેરલ બંદૂક અને ડબલ બેરલ બંદૂકથી સજ્જ અન્ય આરોપીઓ સાથે ગયા હતા—મૃતકનું મોત નીપજાવ્યું—કલમ ૩૪ ની સહાયથી કલમ ૩૦૨ હેઠળ દોષસિદ્ધિ—તેની વાજબીતા—કોર્ટે ઠેરવેલ કે: વાજબી છે, કારણ કે સંજોગો સ્પષ્ટપણે સામાન્ય ઈરાદાને આગળ વધારવા માટે ગુનો આચરવાના બે આરોપીઓના ઈરાદાનું અનુમાન કરે છે—એવું કહી શકાય નહીં કે તેઓ માત્ર નિરર્થક ઉત્સુકતાવશ અન્ય આરોપીઓ સાથે ગયા હતા.

પુરાવો:

પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષી—તેમની જુબાની—તેનું પુરાવાકીય મૂલ્ય—રસ્તા પર મૃતક પર હુમલો કરવામાં આવ્યો—કોઈપણ રાહદારી કે આસપાસના રહેવાસીની ઊલટતપાસ ન કરવી—કોર્ટે ઠેરવેલ કે, તે ઘાતક નથી અને વિશ્વાસ પ્રેરિત કરતી પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીની વિશ્વસનીય જુબાની પર અવિશ્વાસ કરવાનું કારણ બની શકે નહીં.

ફરિયાદપક્ષનો પુરાવો—કોર્ટે ઠેરવેલ કે: પુરાવાનું વજન કરવાનું હોય છે, તેની ગણતરી કરવાની હોતી નથી—સાક્ષીની પસંદગી કરવી તે ફરિયાદપક્ષના અધિકારક્ષેત્રમાં છે.

ફરિયાદપક્ષના જણાવ્યા અનુસાર, મૃતક આરોપી એ-૩ અને એ-૪ વિરુદ્ધના એક ક્રિમિનલ કેસમાં સાક્ષી હતો. આરોપીઓ તે કેસમાં સાક્ષી તરીકે હાજર ન થવા માટે મૃતકને ધમકીઓ આપતા હતા પરંતુ તેણે નિવેદન આપવાનો નિર્ધાર દર્શાવ્યો હતો. તે દુર્ભાગ્યપૂર્ણ દિવસે, જ્યારે મૃતક, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨, મૃતકના પિતા તેમના ગામ તરફ જઈ રહ્યા હતા,

ત્યારે આરોપીઓએ હથિયારો વડે મૃતક પર ગોળીબાર કર્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે તેમને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમો ૩૦૨/૩૪ હેઠળ દોષિત ઠેરવ્યા હતા. અપીલ પર, હાઈકોર્ટે પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓની જુબાની પર અવિશ્વાસ કર્યો અને નિર્દોષ છુટકારાનો હુકમ કર્યો હતો. તેથી આ હાલની અપીલ કરવામાં આવી છે.

અપીલ મંજૂર કરતાં, કોર્ટે

ઠેરવવામાં આવ્યું: ૧. આરોપીઓનો ગુનો સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદપક્ષે અન્ય સાક્ષીઓ ઉપરાંત બે પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓ, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨ ની ઊલટતપાસ કરી હતી. સ્વીકૃતપણે, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ મૃતકના પિતા છે અને તેથી તેમના પુરાવાનું સાવચેતીપૂર્વક મૂલ્યાંકન કરવું પડ્યું હતું. આ સાક્ષીની લાંબી ઊલટતપાસ કરવામાં આવી હતી. બનાવના સ્થળે આરોપીઓની હાજરી અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ દ્વારા વર્ણવ્યા મુજબ દરેક આરોપી દ્વારા ધારણ કરવામાં આવેલા હથિયારોનો ઇનકાર કરતું કોઈ સૂચન આ સાક્ષી સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યું ન હતું, તેથી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ ની મુખ્ય તપાસમાં આરોપીઓ વિરુદ્ધ લગાવવામાં આવેલા આરોપોનો સાર અખંડિત રહે છે. અન્ય પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષી, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨, કે જેઓ તે જ ગામના રહેવાસી છે, તેમની પણ લાંબી ઊલટતપાસ કરવામાં આવી હતી પરંતુ તેમની મુખ્ય તપાસની જુબાનીને અવિશ્વસનીય ઠેરવવા માટે તેમના મોંમાંથી કશું જ બહાર લાવી શકાયું ન હતું. વાસ્તવમાં, તેમના દ્વારા સ્પષ્ટપણે વર્ણવવામાં આવેલી ઘટનાની હકીકત વિશેની જુબાનીના સારને ખંડિત કરવા માટે આ સાક્ષી સમક્ષ કોઈ પ્રશ્ન કે કોઈ સૂચન પણ મૂકવામાં આવ્યું ન હતું, જે વિશ્વાસ પ્રેરિત કરે છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨ ની જુબાનીને તબીબી પુરાવા અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૪ દ્વારા કરવામાં આવેલા શબપરીક્ષણ અહેવાલ દ્વારા મહત્વપૂર્ણ વિગતોમાં સંપૂર્ણ સમર્થન મળે છે. [૫૨૯-સી-ડી; ૫૩૦-ઈ-એફ; ૫૩૧-ડી-ઈ]

૨.૧. હાઈકોર્ટે આરોપીઓનો નિર્દોષ છુટકારો એવા કારણોસર નોંધ્યો હતો

કે આ ઘટના એક પાકા રસ્તા પર બની હોવાનું જણાવાયું છે જેના પર બળદગાડાં, બસો અને અન્ય વાહનો પણ અવરજવર કરે છે. સમય પણ સાંજના ૫.૧૫ વાગ્યાનો છે પરંતુ એફ.આઈ.આર.માં કે સાક્ષીઓના નિવેદનમાં આસપાસના કોઈ બહારના વ્યક્તિ કે રાહદારી કે રહેવાસીનું નામ આપવામાં આવ્યું નથી પરંતુ માત્ર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨ ની જ એક સ્વતંત્ર સાક્ષી તરીકે ઊલટતપાસ કરવામાં આવી છે. હાઈકોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલું આ કારણ અવાસ્તવિક અને પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓની જુબાનીથી વિપરીત છે. વિશ્વાસ પ્રેરિત કરતી અન્યથા વિશ્વસનીય જુબાની પર અવિશ્વાસ કરવાનું આ ભાગ્યે જ કોઈ કારણ હોઈ શકે. [૫૩૧-એફ-૭]

૨.૨. હવે કાયદાનો આ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે કોને સાક્ષી તરીકે રજૂ કરવા અને કોને નહીં તે ફરિયાદપક્ષના અધિકારક્ષેત્રમાં છે. એ પણ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે ફરિયાદપક્ષના પુરાવાનું વજન કરવાનું હોય છે, તેની ગણતરી કરવાની હોતી નથી. માત્ર એટલા માટે કે અન્ય કોઈ રાહદારી કે આસપાસના રહેવાસીને સાક્ષી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા નથી તે પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓની અન્યથા વિશ્વસનીય જુબાનીને ફગાવી દેવાનું કોઈ કારણ બનશે નહીં જે કુદરતી છે અને વિશ્વાસ પ્રેરિત કરે છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ સિવાય સંબંધિત સમયે ત્યાં અન્ય કોઈ રાહદારી કે આસપાસના રહેવાસી હાજર હતા તેવું દર્શાવવા માટે રેકર્ડ પર કોઈ પુરાવો નથી. હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલા ઉપરોક્ત કારણો અટકળો અને અનુમાનો પર આધારિત છે અને તે વિકૃત છે. [૫૩૧-જી-એચ; ૫૩૨-એ-બી]

૨.૩. બંને પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓએ જણાવ્યું હતું કે તેઓ મૃતક સાથે મુસાફરી કરી રહ્યા હતા અને બરેલીથી મૃતક સાથે પાછા આવી રહ્યા હતા જ્યાં આ ઘટના બની હતી અને ઉપરોક્ત મુજબ સમગ્ર હકીકત વર્ણવી હતી. હાઈકોર્ટે કોઈપણ કારણ દર્શાવ્યા વિના સ્થળ પર તેમની હાજરી શંકાસ્પદ ગણાવી છે. હાઈકોર્ટનો એવો પણ અભિપ્રાય હતો કે તેઓએ ઘટના જોઈ ન હતી અને

કોઈપણ કારણ દર્શાવ્યા વિના દુશ્મનાવટના કારણે આરોપી વ્યક્તિઓના નામ આપ્યા હતા. [૫૩૩-એ-સી]

૨.૪. હાઈકોર્ટે જે રીતે ફરિયાદપક્ષના પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કર્યું છે તે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓની ઊલટતપાસના સ્વરૂપમાં છે. પુરાવાને જેમ છે તેમ વાંચવો અને તેનું મૂલ્યાંકન કરવું જોઈએ. પુરાવામાં પોતાની રીતે કશું ઉમેરી શકાય નહીં. [૫૩૨-જી-એચ]

૩. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલી દોષસિદ્ધિ કલમ ૩૪ ની સહાયથી કલમ ૩૦૨ હેઠળ હતી. દેશી તમંચાથી સજ્જ બે આરોપીઓ અનુક્રમે સિંગલ બેરલ બંદૂક અને ડબલ બેરલ બંદૂકથી સજ્જ અન્ય આરોપીઓ સાથે બનાવના સ્થળે ગયા હતા, મૃતક અને તેના સાથીઓનો રસ્તો રોક્યો હતો અને મૃતક પર હુમલો કર્યો હતો. એવું કહી શકાય નહીં કે તેઓ માત્ર નિર્રર્થક ઉત્સુકતાવશ અન્ય આરોપીઓ સાથે ગયા હતા. ઉપરોક્ત સંજોગો, સામાન્ય ઇરાદાને આગળ વધારવા માટે ગુનો આચરવાના આ બે આરોપીઓના ઇરાદાનું સ્પષ્ટપણે અનુમાન કરે છે. કલમ ૩૪ ની સહાયથી કલમ ૩૦૨ હેઠળ તેમની દોષસિદ્ધિને ગેરવાજબી કહી શકાય નહીં. [૫૩૩-જી-એચ; ૫૩૪-એ-બી]

મીરુ સિંહ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ પંજાબ, [૨૦૦૧] ૪ એસસીસી ૧૯૩ અને સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન વિરુદ્ધ કિશન સિંહ અને અન્ય, [૨૦૦૨] ૧૦ એસસીસી ૧૬૦, લાગુ પડતા હોવાનું ઠેરવવામાં આવ્યું.

ક્રિમિનલ અપીલ અધિકારક્ષેત્ર: ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૬૬૦/ ૧૯૯૯.

અલ્-હાબાદ હાઈકોર્ટના ક્રિમિનલ અપીલ નંબર ૩૦૧૩/ ૧૯૭૯ માં તારીખ ૧૫.૯.૯૭ ના ચુકાદા અને હુકમ સામે.

અપીલકર્તા તરફથી સહદેવ સિંહ, વિવેક સિંહ અને જે.કે. ભાટિયા.

સામાવાળા(ઓ) તરફથી ટી.એન. સિંહ અને વી.કે. સિંહ.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ એચ.કે. સેમા દ્વારા આપવામાં આવેલ.

ચાર આરોપીઓ, એ-૧ ગંગા રામ, એ-૨ રઘુબીર, એ-૩ લાલ સિંહ અને એ-૪ રાજેન્દ્ર સિંહ સામે મૃતક-તુલા રામની હત્યા માટે ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૦૨/૩૪ હેઠળ ટ્રાયલ કોર્ટ સમક્ષ કેસ ચલાવવામાં આવ્યો હતો. ટ્રાયલ કોર્ટે તે તમામને ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમ ૩૪ સાથે વાંચતા કલમ ૩૦૨ હેઠળ દોષિત ઠેરવ્યા હતા અને તેમને આજીવન સખત કેદની સજા ફટકારી હતી. અપીલ પર, હાઈકોર્ટે તે તમામને નિર્દોષ છોડી મૂક્યા હતા. તેથી, ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય દ્વારા વિશેષ પરવાનગી અરજી મારફતે આ અપીલ કરવામાં આવી છે.

અપીલ પડતર રહેવા દરમિયાન, એ-૨- રઘુબીર અને એ-૩-લાલ સિંહનું અવસાન થયું હતું. તેમની સામેની અપીલ પહેલેથી જ રદબાતલ થઈ ગઈ છે. તેથી, આ અપીલ ફક્ત એ-૧-ગંગા રામ અને એ-૪-રાજેન્દ્ર સિંહ પૂરતી જ ચાલુ રહે છે. એ નોંધનીય છે કે એ-૧-ગંગા રામ અને એ-૨-રઘુબીર સગા ભાઈઓ છે અને એ-૩-લાલ સિંહ તથા એ-૪-રાજેન્દ્ર સિંહ સગા ભાઈઓ છે.

હકીકતો સંક્ષિપ્તમાં નીચે મુજબ નોંધી શકાય:-

ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૩-રાજેન્દ્ર સિંહે સ્પેશિયલ જ્યુડિશિયલ મેજિસ્ટ્રેટ, બરેલીની અદાલતમાં આરોપી વ્યક્તિઓ રાજેન્દ્ર સિંહ અને લાલ સિંહ વિરુદ્ધ ફરિયાદ કેસ દાખલ કર્યો હતો, જેમાં મૃતક-તુલા રામને સાક્ષીઓ પૈકીના એક તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યો હતો. તારીખ ૨૭.૭.૧૯૭૮ ના રોજ, મૃતક-તુલા રામ આરોપી રાજેન્દ્ર સિંહ અને લાલ સિંહ વિરુદ્ધ સદર ફરિયાદ કેસમાં જુબાની આપવા ગયો હતો. એવો આક્ષેપ છે કે આરોપી વ્યક્તિઓએ ઘણી વખત સાક્ષી તરીકે હાજર ન રહેવા માટે ધમકી આપી હતી પરંતુ મૃતક-તુલા રામ નિવેદન આપવા માટે મક્કમ હતો. તારીખ ૨૭.૭.૧૯૭૮ ના રોજ આશરે સાંજના ૫.૧૫

વાગ્યે જ્યારે પ્રથમ બાતમીદાર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ ઢાકન લાલ (મૃતકના પિતા), ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨-હેમરાજ અને મૃતક-તુલા રામ બસ-અક્રા, મીરગંજથી પોતાના ગામ તરફ પાછા આવી રહ્યા હતા, ત્યારે પ્રથમ બાતમીદાર અને અન્ય લોકો કલ્યાણપુરના જંગલમાં મીરગંજ સિંઘોલી રોડ પર બીડી પીવા માટે રોકાયા હતા. મૃતક-તુલા રામ તેમનાથી આશરે પચાસ-સાઠ ડગલાં આગળ નીકળી ગયો હતો. સિંગલ બેરલ બંદૂકથી સજ્જ આરોપી રઘુબીર, ડબલ બેરલ બંદૂકથી સજ્જ આરોપી-લાલ સિંહ, તમંચા (દેશી પિસ્તોલ) થી સજ્જ આરોપી-ગંગા રામ અને આરોપી-રાજેન્દ્ર સિંહ રસ્તા પર ખડકાયેલા પથ્થરો પાછળથી બહાર આવ્યા હતા. આરોપી લાલ સિંહે મૃતક-તુલા રામને કહ્યું કે તેને સાક્ષી તરીકે હાજર ન થવા ચેતવણી આપવામાં આવી હતી છતાં તે અડગ રહ્યો અને તેથી તેને છોડવો ન જોઈએ અને તેને મારી નાખવો જોઈએ. ત્યારબાદ રઘુબીર અને લાલ સિંહે તુલા રામ પર પોતાના સંબંધિત હથિયારો વડે એક-એક ગોળી ચલાવી હતી. તુલા રામ રસ્તા પર ઢળી પડ્યો હતો. જ્યારે પ્રથમ બાતમીદાર અને અન્ય લોકોએ બૂમાબૂમ કરી ત્યારે આરોપી વ્યક્તિઓ પશ્ચિમ તરફ ભાગી ગયા હતા. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧-ઢાકન લાલ શબ પાસે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨-હેમરાજને રાખીને ગયા અને તેમણે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૩-રાજેન્દ્ર સિંહ પાસે એફ.આઈ.આર. લખાવી તથા પોલીસ સ્ટેશન, મીરગંજ ખાતે એફ.આઈ.આર. નોંધાવી હતી. કાયદાની ઉપરોક્ત કલમો હેઠળ ગુનો નોંધવામાં આવ્યો હતો અને ટ્રાયલ પૂર્ણ થયા બાદ ટ્રાયલ કોર્ટે ઉપર જણાવ્યા મુજબ દોષસિદ્ધિ નોંધાવી હતી.

ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૪ - ડૉ. આઈ.એસ. તોમરે શબનું શબપરીક્ષણ કર્યું હતું અને શબપરીક્ષણ અહેવાલ (આંક કા-૩) તૈયાર કર્યો હતો. તેમને મૃતકના શબ પર નીચે મુજબની મૃત્યુ પહેલાંની ઈજાઓ જોવા મળી હતી:-

"૧. છાતીની જમણી બાજુએ ૧૪ સે.મી. x ૮ સે.મી. ના વિસ્તારમાં બંદૂકની ગોળીના ૯ ઘા. જમણી ડીંટડીથી ૨ સે.મી. નીચે અને તે છાતીના મધ્ય હાડકાના નીચેના ભાગ સુધી વિસ્તરેલા હતા. દરેક ઘાનું કદ ૦.૮

સે.મી. x ૦.૮ સે.મી. x છાતી સુધી ઊંડું હતું અને ઘાની કિનારીઓ અલગ થયેલી અને અંદર તરફ વળેલી હતી. ઘાની આસપાસ કોઈ કાળાશ કે દાઝ્યાના નિશાન ન હતા. ઘાની દિશા જમણેથી ડાબી તરફ અને પાછળની બાજુ તરફ હતી.

૨. હાંસડીના હાડકા નીચે છાતીની ડાબી બાજુએ ૨ સે.મી. x ૦.૫ સે.મી. નો ઉજરડો.

૩. આંતરિક તપાસ.

૧. ઈજાના કારણે જમણી બાજુનું ચોથું, પાંચમું અને છઠ્ઠું હાડકું તૂટેલું હતું

૨. બંને ફેફસાં અને તેની ઉપરના પડદા મધ્યમાં વીંધાઈ ગયેલા હતા.

૩. હૃદયની ઉપરનો પડદો હૃદયની જમણી બાજુએ આરપાર વીંધાઈ ગયો હતો.

૪. છાતીમાં દરેક બાજુએ આશરે ૧ લિટર લોહી હતું.

૫. પેરીટોનિયલ ગુહામાં આશરે ૬૦૦ સીસી લોહી હતું અને તે ઉપરની બાજુએ એક જગ્યાએ વીંધાયેલું હતું.

૬. ચક્રત એક છેડેથી બીજા છેડે સુધી વીંધાઈ ગયું હતું અને તેમાં ૧૫ ઓંસ અર્ધપચેલો ખોરાક હતો.

૭. ચક્રતનો ડાબો ભાગ આરપાર વીંધાઈ ગયો હતો.

૪. મારા અભિપ્રાય મુજબ મૃત્યુ ઈજાઓના પરિણામે આઘાત અને રક્તસ્રાવના કારણે થયું હતું.

મૃતકના શરીરમાંથી ૫ મોટી ગોળીઓ કાઢવામાં આવી હતી જે નીચે મુજબ હતી:-

એક જમણા ફેફસામાંથી, બે ડાબા ફેફસામાંથી, એક હૃદયમાંથી અને એક પેટની ગુહામાંથી. પરીક્ષણ સમયે આ ગોળીઓ સીલ કરવામાં આવી હતી. ઉપરોક્ત મૃતકના કપડાં, જે સંખ્યામાં ૪ હતા, તે પણ તે જ સમયે સીલ કરવામાં આવ્યા હતા અને સ્ટેશન ઓફિસર, મીરગંજને મોકલવામાં આવ્યા હતા.

૫. આ અહેવાલ શબના પરીક્ષણ સમયે તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો, જે મારા દ્વારા લખાયેલ અને સહી થયેલ છે અને તેના પર આંક કા-૩ મૂકવામાં આવેલ છે.

૬. મૃતકની ઈજાઓ સામાન્ય સંજોગોમાં મૃત્યુ નીપજાવવા માટે પૂરતી હતી. તેનું મૃત્યુ તારીખ ૨૭.૭.૧૯૭૮ ના રોજ સાંજે આશરે ૫, ૫.૧૫ વાગ્યે થઈ શક્યું હોત."

આરોપીઓનો ગુનો સાબિત કરવા માટે, ફરિયાદપક્ષે અન્ય સાક્ષીઓ ઉપરાંત બે પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓ, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧- ઢાકન લાલ અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨- હેમરાજની ઊલટતપાસ કરી હતી. સ્વીકૃતપણે, ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧- મૃતકના પિતા છે અને તેથી તેમના પુરાવાનું સાવચેતીપૂર્વક મૂલ્યાંકન કરવું પડે છે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે આરોપી લાલ સિંહ અને રાજેન્દ્ર સિંહ વિરુદ્ધ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૩ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા ફરિયાદ કેસમાં તેમના મૃતક પુત્ર તુલા રામને સાક્ષી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યો હતો. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે આરોપી વ્યક્તિઓ તેમના પુત્રને જુબાની ન આપવા કહેતા હતા જેના જવાબમાં તેમનો પુત્ર કહેતો હતો કે તે જુબાની આપશે અને સાચી જુબાની આપશે.

તારીખ ૨૭.૭.૧૯૭૮ ના રોજ બનેલી ઘટના માટે તારીખ ૨૩.૮.૧૯૭૮ ના રોજ ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧-ઢાકન લાલની તપાસ કરવામાં આવી હતી, તેમણે નીચે મુજબ જુબાની આપી હતી:-

"આશરે દોઢ વર્ષ પહેલાં મારો પુત્ર તુલા રામ સદર ફરિયાદ કેસમાં જુબાની આપવા બેરેલી આવ્યો હતો. હું પણ તે દિવસે પાછળથી મારા નાના પુત્ર છોટે લાલ માટે દવા લેવા બેરેલી આવ્યો હતો. દવા લીધા પછી હું ઘેર જવા માટે બપોરે આશરે ૩ વાગ્યે બસ સ્ટેન્ડ પહોંચ્યો હતો. ત્યાં મને મારો પુત્ર તુલા રામ, સરદાર સિંહ અને ખેમરાજ મળ્યા હતા. અમે ચારેય ઘેર જવા માટે બસમાં સાથે બેઠા હતા. અમે મીરગંજ બસ સ્ટેન્ડ પર ઉતર્યા હતા. ત્યારે આશરે ૪, ૪.૧૫ વાગ્યા હશે. અમે પગપાળા અમારા ગામ તરફ ચાલવાનું શરૂ કર્યું, રસ્તામાં ગેંદન લાલ જે અમારા ભાઈ થાય છે તે પણ અમને મળ્યા હતા. તેઓ પણ અમારી સાથે અમારા ગામ તરફ આવ્યા. જ્યારે અમે મીરગંજ સિંઘોલી રોડ પર નાગલિયા કલ્યાણપુર ગામની સીમ નજીક પહોંચ્યા ત્યારે અમે બીડી અને તમાકુ પીવા માટે ત્યાં રોકાયા. મારો પુત્ર તુલા રામ બીડી કે તમાકુ પીતો નથી. તે અમારાથી આશરે ૫૦-૬૦ ડગલાં આગળ નીકળી ગયો. મેં જોયું કે કોર્ટમાં હાજર તમામ ચાર આરોપીઓ રસ્તાની પશ્ચિમ બાજુના ખાડાઓમાંથી બહાર આવ્યા, જે પૈકી લાલ સિંહ પાસે ડબલ બેરલ બંદૂક હતી, રઘુનાથ પાસે સિંગલ બેરલ બંદૂક હતી અને ગંગા રામ તથા રાજેન્દ્રના હાથમાં દેશી તમંચા હતા. આરોપી લાલ સિંહે મારા પુત્રને કહ્યું કે તું જુબાની આપવાથી રોકાયો નહીં અને આજે અમે તને મારી નાખીશું. પછી અમારો પુત્ર અમારી તરફ દોડવા લાગ્યો. તે જ સમયે આરોપી વ્યક્તિઓ રઘુબીર અને લાલ સિંહે બંદૂકો વડે અમારા પુત્ર પર ગોળીબાર કર્યો. ગોળી વાગતાં જ તે પશ્ચિમ બાજુએ રસ્તા પર ત્યાં ઢળી પડ્યો. અમારા બૂમાબૂમ કરવા પર કોર્ટમાં હાજર તમામ આરોપી વ્યક્તિઓ પશ્ચિમ બાજુએ શેરડીના ખેતરોમાંથી ભાગી ગયા.

જ્યારે અમે તુલા રામ પાસે પહોંચ્યા ત્યાં સુધીમાં તેનું મૃત્યુ થઈ ચૂક્યું હતું. શબ પાસે મારા ઉપરોક્ત ત્રણેય સાથીઓને છોડીને હું પગપાળા પોલીસ સ્ટેશન મીરગંજ પહોંચ્યો જે ત્યાંથી આશરે દોઢ માઈલ દૂર છે, જ્યારે હું મીરગંજ નગરમાં પહોંચ્યો ત્યારે ત્યાં ધર્મશાળા નજીક હુરહરરીના રાજેન્દ્ર સિંહને મેં એક કાગળ પર સમગ્ર ઘટના લખાવી, મેં જે કંઈ લખાવ્યું તે તેમણે લખ્યું અને મારા અંગૂઠાનું નિશાન કરાવ્યું. લખાયેલ અહેવાલ સાક્ષીને વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યો હતો અને તેમણે કહ્યું કે તે સાચો છે અને તેના પર મારી સહીઓ છે. તેના પર આંક કા-૧ મૂકવામાં આવ્યો હતો. મેં આ અહેવાલ પોલીસ સ્ટેશન મીરગંજમાં રજૂ કર્યો જેના આધારે મારી ફરિયાદ નોંધવામાં આવી હતી અને તેની નકલ મને આપવામાં આવી હતી."

વીસ પાના સુધી ચાલેલી આ સાક્ષીની લાંબી ઊલટતપાસ કરવામાં આવી હતી. અમને સાક્ષીની મુખ્ય તપાસ તેમજ ઊલટતપાસની સમગ્ર જુબાની વંચાવવામાં આવી છે. અમને એ જોઈને આશ્ચર્ય થાય છે કે બનાવના સ્થળે આરોપીઓની હાજરી અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ દ્વારા વર્ણવ્યા મુજબ દરેક આરોપી દ્વારા ધારણ કરવામાં આવેલા હથિયારોનો ઇનકાર કરતું કોઈ સૂચન પણ સાક્ષી સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યું ન હતું, તેથી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ ની મુખ્ય તપાસમાં આરોપીઓ વિરુદ્ધ કરવામાં આવેલા આક્ષેપોનો સાર અખંડિત રહે છે.

ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨-હેમરાજ અન્ય પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષી છે, જેઓ તે જ ગામના રહેવાસી છે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે તેઓ પણ મૃતક-તુલા રામ સાથે જુબાની આપવા માટે બરેલી ગયા હતા અને ત્યાંથી પાછા આવી રહ્યા હતા. તેમણે નીચે મુજબ જણાવ્યું હતું:-

"અમે સાંજે આશરે ૪, ૪.૩૦ વાગ્યે મીરગંજ બસ સ્ટેન્ડથી અમારા ગામ તરફ પગપાળા નીકળ્યા હતા. અમે મીરગંજથી સિંઘૌલી જતા પાકા ડામરના રસ્તા પર જઈ રહ્યા હતા. અમે પાંચેય જણા સાથે જઈ રહ્યા હતા

અને બીડી પીવા માટે ભટ્ટા પાસે રોકાયા હતા. તુલા રામ રોકાયો નહીં પરંતુ આગળ ચાલતો રહ્યો અને અમારાથી આશરે ૫૦-૬૦ ડગલાં આગળ નીકળી ગયો. અમે પણ અમારી બીડીઓ સળગાવીને તરત જ આગળ વધવાનું શરૂ કર્યું અને પછી જોયું કે કોર્ટમાં હાજર આરોપી વ્યક્તિઓ રાજેન્દ્ર સિંહ, લાલ સિંહ, રઘુબીર સિંહ અને ગંગા રામ, જે પૈકી રઘુબીર સિંહ સિંગલ બેરલ બંદૂક, લાલ સિંહ ડબલ બેરલ બંદૂક અને બાકીના બે આરોપીઓ દેશી તમંચા ધારણ કરીને રસ્તાની પશ્ચિમ બાજુએ આવેલા પથ્થરો અને ખાડાઓ પાછળથી રસ્તાની બાજુએ આવ્યા અને લાલ સિંહે તુલા રામને પડકાર્યો અને કહ્યું કે તને પુરાવો ન આપવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું પરંતુ તું માન્યો નહીં, અમે તને મારી નાખીશું. આટલું કહીને આરોપી વ્યક્તિઓ લાલ સિંહ અને રઘુબીર સિંહે પોતાની બંદૂકો વડે ગોળીબાર કર્યો, જે વાગવાથી તુલા રામ ત્યાં ઢળી પડ્યો. અમે બૂમાબૂમ કરી અને પછી આરોપી વ્યક્તિઓએ તેમની બંદૂકોના નાળચા અમારી તરફ તાક્યા અને પશ્ચિમ તરફ ભાગી ગયા. પછી અમે તુલા રામ પાસે ગયા જે મૃત્યુ પામ્યો હતો. બનાવ સમયે અમારા ચાર સાક્ષીઓ અને મૃતક સિવાય અન્ય કોઈ ત્યાં આવ્યું ન હતું. ઢાકન લાલ ફરિયાદ નોંધાવવા પોલીસ સ્ટેશને ગયા અને અમે ત્રણેય શબની ચોકી કરતા રહ્યા. ગેંદન લાલને ઘેર જાણ કરવા મોકલવામાં આવ્યા હતા."

આ સાક્ષીની પણ લાંબી ઊલટતપાસ કરવામાં આવી હતી પરંતુ તેમની મુખ્ય તપાસની જુબાનીને અવિશ્વસનીય ઠેરવવા માટે તેમના મોંમાંથી કશું જ બહાર લાવી શકાયું ન હતું. વાસ્તવમાં, તેમના દ્વારા સ્પષ્ટપણે વર્ણવવામાં આવેલી ઘટનાની હકીકત વિશેની જુબાનીના સારને ખંડિત કરવા માટે આ સાક્ષી સમક્ષ કોઈ પ્રશ્ન કે કોઈ સૂચન પણ મૂકવામાં આવ્યું ન હતું, જે વિશ્વાસ પ્રેરિત કરે છે.

ઉપર ટાંકવામાં આવેલી ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ અને ફરિયાદપક્ષના

સાક્ષી-૨ ની જુબાનીને તબીબી પુરાવા અને ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૪ ડૉ. આઈ.એસ. તોમર દ્વારા કરવામાં આવેલા શબપરીક્ષણ અહેવાલ દ્વારા મહત્વપૂર્ણ વિગતોમાં સંપૂર્ણ સમર્થન મળે છે.

જે કારણોસર હાઈકોર્ટે આરોપીઓનો નિર્દોષ છુટકારો નોંધ્યો હતો તે પૈકીનું એક કારણ એ હતું કે આ ઘટના એક પાકા રસ્તા પર બની હોવાનું જણાવાયું છે જેના પર બળદગાડાં, બસો અને અન્ય વાહનો પણ અવરજવર કરે છે. સમય પણ સાંજના ૫.૧૫ વાગ્યાનો છે પરંતુ એફ.આઈ.આર.માં કે સાક્ષીઓના નિવેદનમાં આસપાસના કોઈ બહારના વ્યક્તિ કે રાહદારી કે રહેવાસીનું નામ આપવામાં આવ્યું નથી પરંતુ માત્ર ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૨-હેમરાજની જ એક સ્વતંત્ર સાક્ષી તરીકે ઊલટતપાસ કરવામાં આવી છે. હાઈકોર્ટ દ્વારા લેવામાં આવેલું આ કારણ અવાસ્તવિક અને પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓની જુબાનીથી વિપરીત છે. વિશ્વાસ પ્રેરિત કરતી અન્યથા વિશ્વસનીય જુબાની પર અવિશ્વાસ કરવાનું આ ભાગ્યે જ કોઈ કારણ હોઈ શકે. હવે કાયદાનો આ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે કોને સાક્ષી તરીકે દર્શાવવા અને કોને નહીં તે ફરિયાદપક્ષના અધિકારક્ષેત્રમાં છે. એ પણ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે ફરિયાદપક્ષના પુરાવાનું વજન કરવાનું હોય છે, તેની ગણતરી કરવાની હોતી નથી. માત્ર એટલા માટે કે અન્ય કોઈ રાહદારી કે આસપાસના રહેવાસીને સાક્ષી તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા નથી તે પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓની અન્યથા વિશ્વસનીય જુબાનીને ફગાવી દેવાનું કોઈ કારણ બનશે નહીં જે કુદરતી છે અને વિશ્વાસ પ્રેરિત કરે છે. ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓ સિવાય સંબંધિત સમયે ત્યાં અન્ય કોઈ રાહદારી કે આસપાસના રહેવાસી હાજર હતા તેવું દર્શાવવા માટે રેકર્ડ પર કોઈ પુરાવો નથી. અમારા મતે, હાઈકોર્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલું ઉપરોક્ત કારણ અટકળો અને અનુમાનો પર આધારિત છે અને તે વિફૂત છે.

જે બીજા કારણોસર હાઈકોર્ટે નિર્દોષ છુટકારો નોંધ્યો હતો તે એ છે કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧-ઢાકન લાલે ઊલટતપાસમાં જણાવ્યું હતું કે સવારે આશરે

૯.૦૦ વાગ્યે તેઓ પોતે પોતાના નાના પુત્ર છોટે લાલ માટે દવા ખરીદવા બેરેલી ગયા હતા કારણ કે છોટે લાલના કાનમાં ચાંદું પડ્યું હતું. છોટે લાલની ઉંમર કેટલી હતી તે સ્પષ્ટ ન હતું. હાઇકોર્ટે છેવટે નીચે મુજબ ઠેરવ્યું હતું:-

"તુલા રામને તેના નાના ભાઈ માટે દવા ખરીદવામાં શું અડચણ હતી અને જો તુલા રામ થોડો વહેલો બેરેલી જઈ રહ્યો હતો તો પ્રથમ બાતમીદારને પોતાના નાના પુત્ર માટે દવા ખરીદવા બેરેલી જવાની શી જરૂર હતી. ફરિયાદપક્ષનો એવો કેસ નથી કે તુલા રામે કોઈ દવા લાવવાની ના પાડી હતી અથવા જો કહેવામાં આવ્યું હોત તો તે દવા લાવ્યો ન હોત. તેથી, જો વાસ્તવમાં પ્રથમ બાતમીદારનો નાનો પુત્ર બીમાર હતો અને તુલા રામ ખરેખર બેરેલી જઈ રહ્યો હતો, તો કુદરતી વર્તણૂક એ હોત કે તે દવા લઈ આવ્યો હોત. ઢાકન લાલને બેરેલી જવાની કોઈ જરૂર ન હતી."

એ ધ્યાને આવશે કે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષી-૧ એ ઊલટતપાસમાં જણાવ્યું હતું કે તે દિવસે તેમનો મૃતક પુત્ર તુલા રામ જુબાની આપવા માટે ઘરેથી ક્યા સમયે બેરેલી ગયો હતો તે તેઓ જાણતા નથી કારણ કે તેઓ સવારે ખેતરે ગયા હતા. જ્યારે તેઓ ખેતરેથી પાછા આવ્યા ત્યારે તેમને બાળકો પાસેથી જાણવા મળ્યું કે સવારે આશરે ૮.૦૦ વાગ્યે તુલા રામ જુબાની આપવા માટે બેરેલી ગયો હતો. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તુલા રામે તેમને અગાઉ કહ્યું ન હતું કે તેને જુબાની આપવા બેરેલી જવાનું હતું.

અમે ખેદ સાથે નોંધીએ છીએ કે હાઇકોર્ટે નોંધેલા તારણો રેકર્ડ પરના પુરાવાથી વિપરીત છે અને અટકળો તથા અનુમાનો પર આધારિત છે. હાઇકોર્ટે જે રીતે ફરિયાદપક્ષના પુરાવાનું મૂલ્યાંકન કર્યું છે તે ફરિયાદપક્ષના સાક્ષીઓની ઊલટતપાસના સ્વરૂપમાં છે. પુરાવાને જેમ છે તેમ વાંચવો અને તેનું મૂલ્યાંકન કરવું જોઈએ. પુરાવામાં પોતાની રીતે કશું ઉમેરી શકાય નહીં. હાઇકોર્ટે નીચે મુજબ પણ નોંધ્યું છે:-

"કેસમાં તપાસવામાં આવેલા બંને સાક્ષીઓ આકસ્મિક સાક્ષીઓ છે. તેઓ શત્રુતાપૂર્ણ અને હિત ધરાવતા સાક્ષીઓ છે. સ્થળ પર તેમની હાજરી અત્યંત શંકાસ્પદ છે. એ સ્પષ્ટ છે કે તેઓએ આ ઘટના જોઈ ન હતી અને દુશ્મનાવટના કારણે આરોપી વ્યક્તિઓના નામ આપ્યા હતા."

અમે હાઈકોર્ટના તર્કને સમજવામાં અસમર્થ છીએ. બંને પ્રત્યક્ષદર્શી સાક્ષીઓએ જણાવ્યું હતું કે તેઓ મૃતક સાથે મુસાફરી કરી રહ્યા હતા અને જ્યાં આ ઘટના બની હતી તે બરેલીથી મૃતક સાથે પાછા આવી રહ્યા હતા અને ઉપરોક્ત મુજબ સમગ્ર હકીકત વર્ણવી હતી. હાઈકોર્ટે કોઈપણ કારણ દર્શાવ્યા વિના સ્થળ પર તેમની હાજરી શંકાસ્પદ ગણાવી છે. હાઈકોર્ટનો એવો પણ અભિપ્રાય હતો કે તેઓએ આ ઘટના જોઈ ન હતી અને કોઈપણ કારણ આપ્યા વિના દુશ્મનાવટના કારણે આરોપી વ્યક્તિઓના નામ આપ્યા હતા.

સામાવાળા(ઓ) તરફથી ઉપસ્થિત વિદ્વાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે ગમે તે સંજોગોમાં બે આરોપીઓ એટલે કે રઘુબીર અને લાલ સિંહ, જેમને વાસ્તવિક હુમલાખોરો તરીકે દર્શાવવામાં આવ્યા છે, તેમનું અવસાન થયું છે અને અપીલકર્તાઓ એટલે કે ગંગા રામ અને રાજેન્દ્ર સિંહને કોઈ સક્રિય ભૂમિકા સોંપવામાં આવી ન હોવાથી, તેઓ નિર્દોષ છૂટવાને પાત્ર છે. આ સંબંધમાં, વિદ્વાન વકીલે આ કોર્ટ દ્વારા મીઠુ સિંહ વિરુદ્ધ સ્ટેટ ઓફ પંજાબ, [૨૦૦૧] ૪ એસસીસી ૧૮૩ માં આપવામાં આવેલા ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે, જ્યાં આ કોર્ટે ઠેરવ્યું છે કે કલમ ૩૪ ની સહાયથી કલમ ૩૦૨ હેઠળના આરોપને સાબિત કરવા માટે એ દર્શાવવું આવશ્યક છે કે જેના વિરુદ્ધ ફરિયાદ કરવામાં આવી છે તે ગુનાહિત કૃત્ય બંનેના સામાન્ય ઇરાદાને આગળ વધારવા માટે આરોપી વ્યક્તિઓ પૈકીના એક દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું. ઇરાદા અંગેનું અનુમાન આરોપીના કૃત્યો અથવા વર્તણૂક પરથી અથવા ઉપલબ્ધ હોય તેવા અન્ય સંબંધિત સંજોગો પરથી લગાવવાનું રહેશે. કાયદાના આ સિદ્ધાંત સામે કોઈ વિવાદ નથી.

આ કોર્ટ દ્વારા સ્ટેટ ઓફ રાજસ્થાન વિરુદ્ધ કિશન સિંહ અને અન્ય, [૨૦૦૨] ૧૦ એસસીસી ૧૬૦ માં આપવામાં આવેલા ચુકાદા પર પણ આધાર રાખવામાં આવ્યો છે, જ્યાં આ કોર્ટે ઠેરવ્યું હતું કે આરોપીઓ પૈકીના બે સામે કલમ ૩૦૨ હેઠળના મૂળ ગુના માટે પણ કેસ ચલાવવામાં આવ્યો હતો અને ટ્રાયલ કોર્ટે કલમ ૩૦૨ હેઠળના મૂળ ગુના માટે જેમની સામે કેસ ચલાવવામાં આવ્યો હતો તે બે આરોપીઓને નિર્દોષ છોડી મૂક્યા હતા અને બાકીના ત્રણને કલમ ૩૪ ની સહાયથી કલમ ૩૦૨ હેઠળ દોષિત ઠેરવ્યા હતા. એવું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે કલમ ૩૦૨ હેઠળના મૂળ ગુનાનો આરોપ સાબિત થયો ન હોવાથી, અન્ય આરોપીઓની કલમ ૩૪ સાથે વાંચતા કલમ ૩૦૨ હેઠળની દોષસિદ્ધિ ટકી શકે તેમ ન હતી. અમારા મતે, વિદ્વાન વકીલ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલા ઉપરોક્ત ચુકાદાઓ આરોપીઓને કોઈ મદદરૂપ થતા નથી. અમારા મતે, આ રજૂઆત સંપૂર્ણપણે ગેરસમજભરી છે. હાલના કેસમાં, ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલી દોષસિદ્ધિ કલમ ૩૪ ની સહાયથી કલમ ૩૦૨ હેઠળ હતી. દેશી તમંચાથી સજ્જ બે આરોપીઓ અનુક્રમે સિંગલ બેરલ બંદૂક અને ડબલ બેરલ બંદૂકથી સજ્જ અન્ય આરોપીઓ સાથે બનાવના સ્થળે ગયા હતા, મૃતક અને તેના સાથીઓનો રસ્તો રોક્યો હતો અને મૃતક પર હુમલો કર્યો હતો. એવું કહી શકાય નહીં કે તેઓ માત્ર નિર્રથક ઉત્સુકતાવશ અન્ય આરોપીઓ સાથે ગયા હતા. ઉપરોક્ત સંજોગો, સામાન્ય ઈરાદાને આગળ વધારવા માટે ગુનો આચરવાના હાલના બે આરોપીઓના ઈરાદાનું સ્પષ્ટપણે અનુમાન કરે છે. કલમ ૩૪ ની સહાયથી કલમ ૩૦૨ હેઠળ તેમની દોષસિદ્ધિને ગેરવાજબી કહી શકાય નહીં.

ઉપરોક્ત જણાવેલા સંજોગોમાં આ અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે. હાઈકોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલ નિર્દોષ છુટકારાનો હુકમ રદ કરવામાં આવે છે. ટ્રાયલ કોર્ટ દ્વારા નોંધવામાં આવેલ દોષસિદ્ધિનો હુકમ પુનઃસ્થાપિત કરવામાં આવે છે. સામાવાળા(ઓ) એટલે કે ગંગા રામ અને રાજેન્દ્ર સિંહને બાકીની સજા ભોગવવા માટે તાત્કાલિક ફરીથી કસ્ટડીમાં લેવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. આ કોર્ટને એક મહિનાની અંદર પાલન અહેવાલ મોકલવામાં આવે.

અપીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

This judgment has been translated using an AI-assisted translation tool.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====